

Očkování a zdravotní příprava před cestou do zahraničí

MUDr. Pavel Slezák

Středisko očkování a cestovního lékařství, s. r. o., Pardubice

Cestování je fenomén doby. I praktický lékař by měl být schopen podat svému pacientovi základní rady a informace a nasměrovat jej do specializovaného centra pro cestovní medicínu. Článek je velmi stručným shrnutím a úvodem do problematiky. Text může být osnovou pro předcestovní přípravu od anamnézy přes rutinní, povinná a doporučená očkování po preskripci antimalarické profylaxe, léků pro cestovní lékárníčku a doporučení prostředků k ochraně před poštípáním hmyzem. Obsahuje rovněž odkazy na souhrnné literární a internetové zdroje, které jsou pro poskytnutí smysluplného předcestovního poradenství nezbytné.

Klíčová slova: cestování, cestovní medicína, očkování, antimalarická profylaxe.

Vaccinations and health preparation before traveling abroad

Traveling is a phenomenon of the times. The general practitioner should be able to give his patient basic advice, and information and direct him to a specialized center for travel medicine. The article is a summary and introduction to the issue. The text can be an outline for pre-travel preparation from anamnesis to routine, mandatory, and recommended vaccinations to the prescription of antimalarial prophylaxis, drugs for the travel first aid kit, and recommendations for protection against insect bites. It also contains links to comprehensive literature and internet resources that are necessary to provide meaningful pre-travel advice.

Key words: travelling, travel medicine, vaccination, antimalarial prophylaxis.

Úvod

Cestování je fenomén doby. Svět se začal propojovat už na začátku 20. století a intenzita pohybu osob nejen mezi státy, ale i mezi kontinenty narůstá geometrickou řadou. K útlumu došlo vlivem protiepidemických opatření v průběhu pandemie covidu 19, ale již v roce 2023 se intenzita cestování dostala téměř na předpandemickou úroveň (1). A to navzdory stále se zlepšujícím technologiím, které umožňují rutinní komunikaci na dálku (2). Naopak sociální sítě a další komunikační možnosti ještě podporují zážitkové a rekreační cestování. Řada lidí (a je otázkou, zda je možné je ještě nazývat turisty) neváhá cestovat přes půlku světa, aby si udělala fotografii nebo video se známou památkou nebo krajinou

na pozadí (3). Tendence podceňovat rizika (nejen zdravotní) při cestování je jasně patrná. Specializovaná centra cestovní medicíny jsou často přeplněná, s dlouhými objednávkami lhůtami, a proto je důležité, aby i praktický lékař dokázal podat svému pacientovi základní rady a informace. Předkládaný článek je velmi stručným shrnutím a úvodem do problematiky. Vzhledem k jeho rozsahu nemůže být kompletním návodem pro provádění předcestovní přípravy. K tomuto účelu slouží monografie a internetové zdroje, citované v seznamu literatury. Text však lze využít jako osnovu pro správně provedenou předcestovní přípravu, ať už se lékař rozhodne ji svému pacientovi poskytnout, nebo jen informovat zájemce o tom, co jej čeká při návštěvě specializované ordinace cestovní medicíny.

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest:

Not applicable.

Consent for publication:

Not applicable.

Cit. zkr.: Med. Praxi. 2024;21(5):281-284

<https://doi.org/10.36290/med.2023.033>

Článek přijat redakcí: 27. 8. 2024

Článek přijat k tisku: 27. 9. 2024

MUDr. Pavel Slezák

slezak@ockovani-zahranici.cz